

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 23 (5952)

ФЕВРАЛИЙН

1

СРЕДА
1950 он

Сэн 20 мунгэд

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

НЭГЭДЭХИ НЮУРТА:

СССР-эй Верховно Советтэ хунгаха хунгуулин Центральна комиссида.

СССР-эй Верховно Советтэ хунгаха хунгуулин Центральна комиссиар тогтоогдоһон хунгуулин бюллетень нүүдэй формонууд.

ХОЕРДОХИ НЮУРТА:

Нүхэр И. В. Сталинда амаршалганууд, Советскэ Союзай ба Вьетнамай Демократическа республикын хоорондо дипломатическа харилсаануудыг тогтоолго тухай.

Вьетнамай Демократическа республика (тоби справка).

ГУРБАДАХИ НЮУРТА:

Республикамнай хунгалтада бэлдхэжэ байна. Ц. Шыбинов. — Сусаршагуй ажалай үр. В. Мамилон. — Үнэн — үнэтэ үтгэжүүлгэ мүн.

ДУРБЭДЭХИ НЮУРТА:

Советскэ-польско худалдаа наймаанай харилсаанууд тухай. Тобшо һониннууд.

Деревнидэхи агитационно-пропагандистска хүдэлмэрин далайсые үргэдхэхэ

Колхозно таряшад бүхэ ажалтадтай хамтадаа, СССР-эй Верховно Советтэ хунгаха хунгалтануудта урма зориг түгэлдэрөөр бэлдхэжэ байна. Советскэ деревниин ажалшадтай политическэ ба культурн хүмүүжэл ургаа, үргэдөө. Колхознигууд ба колхозничаанууд, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд манай орон доторхи ажыхан ба культурна байгуулалтын амжалтануудыг, Советскэ Союзай гададын политикын асуудалуудыг, шэнэ дай үлдхэгш империалистическэ хархиуудта эсэргүү, эб найрамдалай ба демократин түлөө араудуудай тэмсэе хэжэ һонирхоно.

Большевиктэ пропагандастын ба агитаторай хэжэ хүдэлмэри колхозно деревнидэ угаа еха. Эдэнэр колхоз бүхэндэ, МТС ба совхоз бүхэндэ тон анхаралтай ба баясдалантай шагнашадар утгаддаг.

Агитаторнуудай, лекторнуудай, элчид хэлхэдэй олонтоотой оярд хадаа деревниинүүдтэй, тосхонуудтай хунгагшад дунда агитационно ба пропагандастска хүдэлмэри ябуулаа. Агитационно-пропагандистска хүдэлмэрин гол шухала зорилгон юу гэхэдэ, Сталинскэ Конституциин принципүүдэе, советскэ хунгуулин системэе, СССР-эй гражданинуудай эрхэнууд ба уялгануудыг ажалшалта тайлбарилха, советскэ байгуулалтын түхэтэ илалтануудыг ойлгуулха, буржуазна хуурмаг демократие элчрүүлхэ ябадал болоно.

Агитаторнууд ба пропагандастнууд хадаа дайнай хойто тээхи стандартска табанжалыг болзорһоно урид дүргэжэ түлөө, коммунистическэ өмбөтөө байгуулхын түлөө тэмсэлдэ манай арадай туйлаһан агууехэ илалтанууд тухай колхозно олонинтэдэ эли тодоор ба бйлгосотойгоор хөөржэ үгэхэ ёһотой. Тусхайлан хэлэхэд, дайнай хойто тээ манай оройной социалистическэ хүдөө ажыхыда туйлаһан онсо гайхамшаг амжалтануудай удашанар тухай хунгалтада хэлэжэ үгэхэ шухала. 1949 ондо хүдөө ажыхын валова продукциин бүхэ дээрээ дайнай урда тээхи 1940 оной хэмжээе үлүүлэн байна. Ороһото культурануудай валова ургаса 1949 ондо 7,6 миллиард түд боложо, дайнай урда тээхи хэмжээе үлүү гараа. Хлопогой, лёной, хартаабын, наран сэсэгэй ургасан дайнай урда тээхи нээ нилээд дэшээ болоо.

Манай советскэ гүрэнэй зүгһөө хүдөө ажыхыда нимэ ехэ туһаламжын зүүлдэггүй наань, тус амжалтанууд туйлагдажа шадлагдахагүй байгаа гэжэ ойлгосотой ба тодо жэшээнүүд дээрэ колхознигуудта харуулаха гэжэ элчид хэлхэдэй, лекторнуудай, агитаторнуудай уялга болоно. Иимэ баримтыг жэшээ болгон харуулжа болохо байна: үнгэрэгшэ жалдэ социалистическэ промышленность хадаа дайнай урда тээхи 1940 онойхиноо 3—4 дахин олон тракторнууд, автотомобилнууд ба хүдөө ажыхын машинануудыг деревнидэ үгөө. Үйлдэрин энэ хүсэтэ туһаламжыг колхозник бүхэн, МТС-эй ба совхозой хүдэлмэришэ бүхэн хаража ба мэдэржэ байна. Тэрэшэлан манай хүдэлмэришэн ангийн ба инженерно-техническэ интеллигенциин баатар габьяата ажал тухай, 1949 оной дүрбэдхи квартал соо, һарадаа дунда жэшээгээр, валова продукци бүтээн гаргалгаар 1940 оной хэмжээе 53 процент үлүүлэн манай социалистическэ промышленностин онсо гайхамшаг амжалтанууд тухайда хөөржэ гэжэ агитаторта ба элчид хэлхэдэ али тухай һайхан зорилгоб.

Арадай материална ажана һайхан байдалыг ходоодо дэшээлүүдгэ — социалистическэ обществын хүүли ёһон мүн. Колхозно таряшадтай ажабайдал улам бүри баян ба культурна болоно. Таряшадтай олзо долодуудыг дайнай урда тээхи 1940 оной сасуулбал, 30 үлүүтэй процентээр нэмэһэн байна. Дайнай хойто тээхи дүрбэн жэлдэй турша соо хүдөө ногаатуудтай байгын 2,3 миллион гэрнүүд баригдэн ба һальбэн һаргээгдэн байха юм.

Агитаторнуудай ба пропагандастнуудай зорилго юу гэхэдэ, манай арад өөрыгөө бүхэ илал-

тануудай түлөө социалистическэ байгуулалтада, советскэ обществын ажаидаралай үндэһе һуури болоһон, Ленин—Сталиннай партиин сэсэн мэргэн политикада, арадай агууехэ вождь ба багша нүхэр Сталинай гениальна хүтэлбэридэ уялгатай гэжэ олонинтэ колхознигуудта ба колхозничаануудта ойлгуулха хэрэгтэй.

Агитационно-пропагандистска хүдэлмэри политическэ хурса тодорхой ба ойлгосотой байха ёһотой. Тимэнһээ, партийна организационуудай эхин түрүүшын уялган юу гэхэдэ, агитаторнуудай кадрнуудыг һайтар шэлэжэ табиха, агитационно хүдэлмэридэ худөөгэй интеллигенцие, Социалистическэ Ажалай Геройнуудыг, орденотыг, хүдөө ажыхын түрүүшүүдэ үргэнөөр хандуулха шухала.

Агитационно-пропагандистска хүдэлмэрин далайса ба идея хэмжээн хадаа партийна организационуудай хүтэлбэриһөө, агитаторнуудта тэвэний үдэр бүри үзүүлдэг туһаламжаһаа дулдыдаха байна. Агитационно-пропагандистска хүдэлмэрин идея үндэрдээ хэмжээ хангаха, агитколлективүүдэй, уншалгын байшануудай, улаан булануудай, бүхэ агитаторнуудай ба пропагандастнуудай, ажал-ябуулгыг һайтар шэжэн мэдэхэ гэжэ партийна организационуудай уялга мүн.

Парторганизацинуудай олонхингөө өөһалдын зорилгонуудыг нимээр ойлгонхой байна.

Гэхэ зуура, хунгагшад дунда ябуулагдаха агитационно-пропагандистска хүдэлмэридэ ёһо тэвдэ хандадаг партийна хүтэлбэрилэгшэд бин байна. Жэшээлхэдэ, партиин Лосевско райком (Воронежско область) агитаторнуудыг баталаад, һанаагаа амаршан байха юм.

Деревнидэ ябуулагдаха агитационно-пропагандистска хүдэлмэри онсо өөр байха юм. Олон һурын газарнууд хунгуулин участкай центриһээ нилээд холо байдаг. Колхознигуудай зариманин модо бэлдхэлэй хүдэлмэридэ, малай холын бэлдхэлүүдтэ ажалладаг газарнуудыг бин. Партийна ба комсомольско организацинууд эдэ бүхэ хүнүүдэ харадаа абаха, хунгуулин кампанида колхозник бүхэнэй, совхозой, МТС-эй, ой модо хамгаалгын станциин хүдэлмэришэн бүхэнэй эдэбхитэйгээр хабаадаха ябадал хангахын тулада тэдэндэ агитаторнуудыг эльгэхэ уялгатай.

Социалистическэ хүдөө ажыхын амжалтанууд угааехэ. Эдэн советскэ арады өмгөр хуула. Гэхэ зуура, урдамнай бүри харюусалгатай зорилгонууд табигданхай. 1950 ондо нинтын малажалыг бүхэ хэмжээгээр хүгжөөлгө хангаха, тэрэшэлан ноого тарилсадаг газартарялалгай системэ дэлгэрүүлгын үндэһе һуури дээрэ ургасаяа улам дэшээлүүлхэ ябадал хангаха шухала.

Эдэ зорилгонуудыг шиндхэлгэхабарай тарилгада амжалтатайгаар бэлдхэлхэнһээ нилээд дулдыдаха.

Хүдөөгэй партийна организацинууд болбол СССР-эй Верховно Советтэ хунгалтануудай хүндэлэлдэ социалистическэ мурсыг үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, түрүүшүүдэй дүй дүршэлыг бүхэ хэмжээгээр дэлгэрүүлхэ, большевиктэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлгэ зоримгойгоор эмхидхэн, колхозуудай, совхозуудай, МТС-үүдэй, советскэ органуудай хүдэлмэридхи дутуунуудыг элчүүлхэ, тэдэниин дэри түргэн зайсуулха ябадал туйлаха эсэргэтэй.

Хунгуулин кампаниин үедэ агитационно хүдэлмэриин бүхэ формонуудыг ашаглаха хэрэгтэй. Хөөрэлдөөнүүд, лекцинууд, элчид хэлхэдэ ба кинофильмүүдэе харуулха, асуудалуудта харюугай вечернуудыг үнгэрэхэ, политическэ ба уранзохёолой номуудыг шангаар уншаха, депутатуудта кандидатуудтай хунгагшадтай уулзалга эмхидхэхэ нинтын хүдэлмэриин эдэ бүхэ формонууд хадаа СССР-эй Верховно Советтэ хунгаха хунгалтануудай бэлдхэлэй үдэрнүүдтэ үргэнөөр хэрэглэдхэ ёһотой.

(«Правды» январин 31-эй түрүү бэшгһээ)

СССР-эй Верховно Советтэ хунгаха хунгуулин Центральна комиссида

СССР-эй Верховно Советтэ хунгаха хунгалтануудыг эрхилхэ хунгуулин Центральна комиссин түрүүшын заседани энэ оной январин 26-да болоо.

Хунгуулин Центральна комисси болбол СССР-эй Верховно Советтэ хунгаха хунгалтануудта бэлдхэлтэй холбоотой асуудалуудыг зүбшэн хэлсээд, «СССР-эй Верховно Советтэ хунгаха хунгалтанууд тухай Дүримэй» үндэһе һуури дээрэ зохино шиндхэбэринүүдэе гарган байха.

Хунгуулин Центральна комисси хадаа хунгуулин документүүдэй формонуудыг тогтоһон байна гэбэл: Союзай Советтэ хунгалтануудыг хэжэ хунгуулин бюллетень (сагаан үнгэтэй); союзна республикаһаа Национальностнуудай Советтэ хунгалтануудыг хэжэ хунгуулин бюллетень (сөнхир үнгэтэй); автономно республика, автономно область гү, али национальна округһоо Национальностнуудай Советтэ хунгалтануудыг хэжэ хунгуулин бюллетень (ягаан үнгэтэй) байха; депутатуудта кандидатнуудыг бүрдхэлдэ абаха тухай хунгуулин Округной комиссин протоколой формо; хунгуулин участка соо ба Округной комиссиинуудай голосованиин протоколнуудай формонууд, Союзай Советтэ ба Национальностнуудай Советтэ депутат болгохо хунгаһан тухай үгтэхэ үнэмшэлгын формонууд болоно.

Хунгуулин Центральна комисси хадаа хунгуулин Центральна комиссида; союзна ба автономно республикануудһаа, автономно областнууд ба национальна округуудһаа Национальностнуудай Советтэ хунгаха хунгалтануудыг эрхилхэ хунгуулин комиссиинуудта; Союзай Советтэ хунгаха хунгалтануудыг эрхилхэ хунгуулин

Округной комиссиинуудта; Национальностнуудай Советтэ хунгаха хунгалтануудыг эрхилхэ хунгуулин Округной комиссиинуудта, мүн хунгуулин Участково комиссиинуудта хэрэгтэй тамгануудай хэлбэринуудыг хэлсэжэ, тогтоһон байна.

Хунгуулин Центральна комисси ба хунгуулин Округной комиссиинуудай хоорондох, мүн хунгуулин Округной комиссиинууд ба хунгуулин Участково комиссиинуудай хоорондох холбоо тогтоохо тухай асуудал тус заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Хунгуулин Центральна комисси болбол хунгуулин Округной комиссиинуудай зүгһөө хунгуулин Участково бүхэ комиссиинуудтай зохино телеграфна, телефонно ба ондоошье хэлхээ холбоотой байха ябадалыг хангаха шухала тухай асуудал СССР-эй хэлхээ холбооной Министрын үмэнэ табиһан байна.

Хунгуулин Центральна комисси хадаа хунгуулин Округной комиссиинууд ба хунгуулин Участково комиссиинуудай хоорондо бүхэ түрэлэй холбоо эмхидхэлтэ тухайда хэлхээ холбооной Министртын нотагай органуудай хүтэлбэрилэгшэдэй элчид хэлхээ заседанинууд дээрэ соносохыг союзна, автономно республикануудһаа, автономно областнуудһаа Национальностнуудай Советтэ хунгаха хунгалтануудыг эрхилхэ хунгуулин комиссиинуудта; тэрэшэлан хунгуулин Округной комиссиинуудта өөрынгөө шиндхэбэрэй һайшаан дурдахаба.

Хунгуулин Центральна комисси хадаа хунгуулин Округной комиссиинуудта эльгэхэ бэшгэй текстые баталба.

Заседани дээрэ бусад асуудалууд мүн лэ хэлсэгдээ.

СССР-эй Верховно Советтэ хунгаха хунгуулин Центральна комиссиһаа

СОНОСХОЛ

СССР-эй Верховно Советтэ хунгаха хунгуулин Центральна комиссин адресын нимэ гэбэл: г. Москва, Дом Союзов, Пушкинская ул., 8-й подъезд, 2-й этаж, телефон к 4—39—68.

РСФСР-һээ Национальностнуудай Советтэ хунгаха хунгуулин комиссиһаа

СОНОСХОЛ

РСФСР-һээ Национальностнуудай Советтэ хунгаха хунгуулин комиссин адресын нимэ гэбэл: г. Москва, Делегатская ул., дом № 8, телефон к 5—56—90.

Эстонско ССР-эй арадай ажыхын амжалтанууд

ТАЛЛИН. Эстонско ССР-эй Статистическа Управлени болбол республикын арадай ажыхыг үргээн бодхохо ба хүгжөөхэ 1949 оной түсэбэй дүргэлтын дүнгүүдэ тунхаглаба.

Промышленна продукци бүтээн гаргаха түсэб 107 процент дүүргэдээ. Түрүү техникэ харгалһэнэй ашаар, сланец малтан абаха ба болбосоруулха, бүд нэхэхэ, элэ хоолой болон мях-һүний предпринятиинуудта ажалай бүтэсэн урда жэлэйхиһээ 11 процентээр дэшээлээ, промышленна хүдэлмэришэдэй тоон 13 процентээр, нэмээ.

Мотор бүтэлгын «Вольт» завод, «Кренгольмско мануфактура» гэжэ

комбинат дайнай хойто тээхи стандартска табанжалэй дүрбэдхи жэлэй даалгабарине амжалтатайгаар дүргэжэ. Хлопчато-бумажна бүд, резинэ гутал, мяханай консервэ үйлдэрилгэ урда жэлэйхиһээ хоёр дахин нэмээ, Фосфоритна гурил, заһаһанай консервэ ба бусад продукцинуудыг бүтээн гаргалга нэгэ хахад дахин ургаа.

Тоосоото үе соо Эстонидо 2600 колхозууд шэнээр тогтоогдоо. Тэдэ колхозууд нелондо үмсын ажыхынуудайхиһаа үлүү ехэ ургаса хураагаа, хүдөө ажыхын продукцинуудыг тусааха түсэбөө болзорһоно урид дүргэ. Республикын МТС-үүд түсэбөө үлүүлхэ, 1948 онойхиноо 2,4 дахин үлүү ехэ хүдэлмэри хэлэн байна.

Латвин промышленность 1949 ондо

РИГА, январин 24. (ТАСС). Латвин бүхэ промышленность 1949 ондо валова продукци үйлдэрилхэ түсэбөө 108 процент дүүргэе, промышленностин валова продукциин хэмжээн 1948 онойхиноо 34 процентээр ургаба.

Энэ жэлдэ Латвийска ССР-эй промышленность үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ нилээд ехэ тоотой гидротурбинанууд, модо дархалха станогүүд, велосипедууд, кондитерска хэрэгсэлнүүд, сахар, мыло ба бусад товарнуудыг гаргаа.

Нэгэ район соо 34 миллионер-колхозууд

ГАЛИ. (Абхазска АССР). Гальска районной колхозуудай нелон жэлэй мүнгэн олзо дохондын нилээд ехээр ургажа, 70 миллион түхэригтэ хүрэн байна. 1949 оной турша соо миллионер-колхозуудай тоо хоёр үлүүтэй дахин олоһороо. Мүнөө район доторн 34 миллионер-колхозууд бин.

Хунгуули, врачевна пункт ба кино-театр шэнээр баригдаа. Тэдэ тосхонууд электрэнергитэй боложо, колхозно үйлдэрлэдөө тэрэниин үргэнөөр харгалзэн.

Район дотороо эгээн томо, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ 16 миллион түхэригтэй мүнгэн олзо оруулаа. Ажалта үдэр бүриһээ 50 түхэриг мүнгэн хубаагдаха байна. (ТАСС).

СССР-эй Верховно Советтэ хунгаха хунгуулин Центральна комиссиар тогтоогдоһон хунгуулин бюллетеньнүүдэй формонууд

СССР-эй Верховно Советтэ хунгаха

ХУНГУУЛИН БЮЛЛЕТЕНЬ

195 он

Союзай Советтэ хунгаха хунгуулин округ №

Та голосовалха НЭГЭ кандидатдайнгаа фамилие хунгуулин бюллетень соо үлээгээд бэшыень зурагты.

Депутатда кандидатдай фамили, нэрэ, обог	Депутатда кандидат болгогдон хэнээр табигдааб
Союзай Советтэ хунгаха хунгуулин Округной комиссин түрүүлэгшэ	

СССР-эй Верховно Советтэ хунгаха

ХУНГУУЛИН БЮЛЛЕТЕНЬ

195 он

Национальностнуудай Советтэ хунгаха хунгуулин округ №

һаа

(союзна республикын нэрэ) Та голосовалха НЭГЭ кандидатдайнгаа фамилие хунгуулин бюллетень соо үлээгээд бэшыень зурагты.

Депутатда кандидатдай фамили, нэрэ, обог	Депутатда кандидат болгогдон хэнээр табигдааб
Национальностнуудай Советтэ хунгаха хунгуулин Округной комиссин түрүүлэгшэ	

СССР-эй Верховно Советтэ хунгаха

ХУНГУУЛИН БЮЛЛЕТЕНЬ

195 он

Национальностнуудай Советтэ хунгаха хунгуулин округ №

һаа

(автономно республикын, областин гү, али национальна округой нэрэ) Та голосовалха НЭГЭ кандидатдайнгаа фамилие хунгуулин бюллетень соо үлээгээд бэшыень зурагты.

Депутатда кандидатдай фамили, нэрэ, обог	Депутатда кандидат болгогдон хэнээр табигдааб
Национальностнуудай Советтэ хунгаха хунгуулин Округной комиссин түрүүлэгшэ	

НҮХЭР И. В. СТАЛИНДА АМАРШАЛГАНУУД

Нүхэр И. В. Сталин 70 наһай ойтой дашарамдуулан, партия, советскэ болон олонитым гвардиянуудлаа, ажалшалай олективууд, Советскэ Союзай жиданнууд, гүрэнэй, нийтин органууд ба хилин саанан дэб нюуриуудлаа И. В. Сталинэй нэрэ дээрэ олон тоото маршалганууд ержэ үргэлжлөөр.

Олон удааи жиднуудта алууркэ ажалууушьень нүхэр Сталинла ухы зүрхэнһе хүсэнэн амаршалганууды хүрбэ:

Коминтернын нэрэмжэтэ Ленинградскэ арнайа заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Казахскэ ССР-эй кинематографин Министрствын ба урнайа-анай ба хроникальна фильмнуудай Алма-Атинскэ киностудини худалмэришэд;

«Серп и Молот» гэжэ Будянскэ райсоно заводой худалмэришэд, инженерно-техническэ худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Эстонскэ түмэр замай Тарту гэжэ паровозно депогой худалмэришэд, инженерно-техническэ худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Московско-Курска түмэр замай Курска отделенин худалмэришэд;

Абайн нэрэмжэтэ Алма-Атинскэ гүрэнэй педагогическа институтай научна худалмэришэд, студентнууд, худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Азербайджанскэ ССР-эй композиториуудай, хүржэм шанжалгашэд ба хүржэмэй критигүүдэй суглаа;

СССР-эй наукануудай Академинин Капело-финска филиалай ба научна худалмэришэд, худалмэришэд, албахаагшалай коллектив ба Петрозаволск городой врачуудай научна общество;

Дагестанскэ гүрэнэй медицинскэ институтай ба Дагестанай микробиологин институтай профессорско-багшанарай состав, студентнууд ба сотруднигууд;

«Труд» гэжэ газетын хаблалы ба редакцин худалмэришэд, инженерно-техническэ худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Мирза Фатали Ахундовай нэрэмжэтэ Азербайджанскэ республиканскэ публична библиотекын худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

И. П. Павловай нэрэмжэтэ Академинин, дээрэ нервнэ ажалгалгын патологин ба эволюционно физиологин институтай научна сотруднигууд, худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Грешин коммунистическа партия центральна комитет;

Металлургиялбарилгын ба машина бүтээлгын промышленностин ажалшалай профессоруудай Улсхоорондын нэгдэлэй секретариат;

Худөө ажахын ба ой молондой ажахын ажалшалай профессоруудай Улсхоорондын Нэгдэлэй учредительнэ конференци;

Ажалшалай Венгерскэ партия Эрдеварош городой организаци;

Вьетнамай ажалай Бүгдланигын Конфедерацин түрүүлэгшэ Лю Хон Там—вьетнамскэ худалмэришэн ангийн нэрлэсэ;

Французскэ коммунистическа партия Рашфор-Сюр-Мер (Шарант-Маритим) секция комитет;

Румынскэ худалмэришэдэй партия Медиаш городой уезднэ комитет;

Ажалай Панкирскэ федерацин секретарь Циартидес — Кипрын худалмэришэн ангийн нэрлэсэ;

Софи, научна худалмэришэдэй союзда эмхидхэгдэн болгарскэ ардмэтэд;

Будапешт, венгерскэ журналистнуудай национална Союз;

Геделле городой венгерскэ өхөнүрүүдэй Демократическа союзай организаци;

Лондондой юристүүд-демократуудай группа;

Ослодохи «Норвегия-СССР» обществоын отделени;

Румынскэ арадай республикын ремесленнигүүдэй Генеральна федерацин гүйсэлхэе комитет;

Болгар, Пловдивскэ университетэй багшанар, албахаагшад ба студентүүд;

Казахскэ металлургическа заводой худалмэришэд, инженернууд, техникүүд ба албахаагшалай коллектив;

Азербайджанскэ ССР-эй, Кировабад городой, Ордоникилзын нэрэмжэтэ текстильнэ комбинатай худалмэришэд, инженерно-техническэ худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Харьков город, СССР-эй хүндэ индустриин предприятинуудай барилгын Министрствын Ленинэй орденто «Южэлектромонтаж» трестын худалмэришэд, инженернууд, техникүүд ба албахаагшалай коллектив;

Хойто гол мурэнэй бассейнай худалмэришэд, инженерно-техническэ худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Ворошиловградскэ областинин, «Краснолучуголь» трестын № 13 шахтын худалмэришэд, инженернууд, техникүүд ба албахаагшалай коллектив;

Бакинскэ далайн портын худалмэришэд, инженерно-техническэ худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Кемеровскэ «Керболит» заводой худалмэришэд, инженерно-техническэ худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Украиннын КП(б)-гэй Одесска горком;

СССР-эй гүрэнэй ажууртэе хамгаалха Министрствын худалмэришэд;

Баруун районуудай сагаанай промышленностин худалмэришэдэй профсоюзай ЦК;

ВКП(б)-гэй Златоустовскэ горком ба городой ажалшалай депутатуудай Советэй гүйсэлком;

Латвийн КП(б)-гэй Рижскэ горком;

Урда-Казахстанскэ областинин «Кзыл-Кум» гэжэ каракуль үсхабарилгын совхозой худалмэришэд, мэргэжэлтэд ба албахаагшалай коллектив;

Амурскэ областинин Крутовскэ МТС-эй трактористнууд, комбайнернууд, худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

«Заготзерно» гэжэ куйбышевскэ алеваторай худалмэришэд;

Воронежскэ областинин, Молотовскэ районной «Вперед» гэжэ худөө ажахын артелин колхознигууд;

Алтайскэ хизаарай Мамонтовскэ МТС-эй худалмэришэд, мэргэжэлтэд ба албахаагшалай коллектив;

Тюменскэ областинин «Первый год 2-й пятилетки» гэжэ худөө ажахын артелин колхознигууд;

Калужскэ областинин, Высокиническэ МТС-эй худалмэришэд мэргэжэлтэд ба албахаагшалай коллектив;

Ульяновскэ областинин, Тагайскэ районной, Ворошиловай нэрэмжэтэ худөө ажахын артелин колхознигууд;

Горьковскэ областинин, Балахнинскэ районной, Калининай нэрэмжэтэ худөө ажахын артелин колхознигууд;

Амурскэ областинин, Ромненскэ МТС-эй трактористнууд, комбайнернууд, худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Вологодскэ малажалай трестын «Думино» совхозой худалмэришэд, мэргэжэлтэд ба албахаагшалай коллектив;

Андреевэй нэрэмжэтэ Чкаловскэ худөө ажахын институтай студентнууд, профессорско-багшанарай состав, худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Курска областинин, Борисовскэ районной, Сталинай нэрэмжэтэ худөө ажахын артелин колхознигууд;

Воронежскэ областинин Пугачевскэ свеклосовхозой худалмэришэд, мэргэжэлтэд ба албахаагшалай коллектив;

Харьковскэ областинин, Велико-Бурлуцкэ районной «Вильня праця» гэжэ колхозной колхознигууд;

Киевскэ областинин, Шполянскэ районной, Лениной нэрэмжэтэ колхозной колхознигууд;

Сталинградскэ областинин, Безымянскэ МТС-эй трактористнууд, комбайнернууд, худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Краснодарскэ хизаарай малажал туршалгын станицин научна сотруднигууд, худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Полтавскэ областинин, Гадяцскэ районной Шевченкын нэрэмжэтэ худөө ажахын артелин колхознигууд;

Курска областинин, Грушевскэ МТС-эй трактористнууд, комбайнернууд, худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Днепропетровскэ областинин, Павлоградскэ районной Сталинай нэрэмжэтэ колхозной колхознигууд;

Малажалай научно-шэнжэлэгшэ Украинскэ институтай научна сотруднигууд;

Краснодарскэ хизаарай Варениковскэ районной Гостоговскэ станицин ажалшалай депутатуудай Советэй юбилейнэ сессии;

Каменец-Подольскэ областинин, Ружичинскэ районной, Сталинай нэрэмжэтэ худөө ажахын артелин колхознигууд;

Кустанайскэ областинин, Владимирскэ МТС-эй трактористнууд, комбайнернууд, худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Латвийскэ ССР-эй Даугавпилскэ пригороднэ совхозой худалмэришэд, мэргэжэлтэд ба албахаагшалай коллектив;

Архангельскэ областинин, Онежскэ районной, «Вторая пятилетка» гэжэ худөө ажахын артелин колхознигууд;

Кировоградскэ областинин, Подвысокы МТС-эй трактористнууд, комбайнернууд, худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Рязанскэ областинин Пронскэ МТС-эй трактористнууд, комбайнернууд, худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Киргизскэ ССР-эй «Кзыл-Октябрь» гэжэ племхозой худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Карепо-Финскэ ССР-эй, Советскэ

Союзай Герой М. Малентевагай нэрэмжэтэ Прижинскэ дунда хургуулин багшанар ба хурагшад;

Ташкент городой № 42 хургуулин 7-дох «В» классай пионеркаунууд;

Архангельскэ городой № 50 дунда хургуулин багшанар ба хурагшад;

Караганда городой, Кировскэ районной № 20 дунда хургуулин багшанар ба хурагшад;

Ташкент городой, М. Горькийн нэрэмжэтэ № 90 хургуулин хурагшад;

Сумскэ областинин, Ульяновскэ районной Терновскэ дунда хургуулин багшанар, хурагшад, пионерүүд ба комсомолцуудай коллектив;

Владивосток городой эршүүтэй № 75 дунда хургуулин акалагша классуудай хурагшад;

Брестскэ областинин Антопольскэ дунда хургуулин багшанар ба хурагшад;

Тулскэ областинин, Бучальскэ дилоон жалай хургуулин багшанар, комсомолцууд, пионерүүд ба бухы хурагшад;

А. Серафимовичын нэрэмжэтэ Сталинградскэ педагогическа институтай студентнууд, профессорско-багшанарай состав, худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

С. М. Кировай нэрэмжэтэ Казахскэ гүрэнэй университетэй студентнууд, профессорнууд, багшанар ба сотруднигууд;

СССР-эй наукануудай Академинин торфын институтай научна худалмэришэд, худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Оперо ба балетэй Одесскэ Академическэ театрын артистнууд, худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Приборо-бүтээлгын Бүхэсоюзна научна инженерно-техническа обшественнэ Президиум;

Московско планетариин худалмэришэдэй коллектив;

Белоруссинин КП(б)-гэй ЦК-гэй лэргэжэй партиян түгжын институтай худалмэришэдэй коллектив;

Тюменскэ хибүүлэй музыкальна хургуулин багшанар ба хурагшад;

Свердловскэ драматическа театрын артистнууд, худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Молдавскэ ССР-эй Еднешкэ районной медицинскэ худалмэришэдэй коллектив;

СССР-эй медицинскэ наукануудай Академинин онкологин Ленинградскэ институтай сотруднигуудай коллектив;

СССР-эй наукануудай Академинин микробиологин институтай научна худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

СССР-эй кинематографин Министрствын Казахскэ фотожелатиново заводой худалмэришэд, инженерно-техническэ худалмэришэдэй коллектив;

Московскэ трикотажна комбинатай худалмэришэд, инженерно-техническэ худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Харьковскэ «Тракторозапчасть» заводой худалмэришэд, инженернууд, техникүүд ба албахаагшад;

Улан-Удэ городой электростанцин худалмэришэд, инженерно-техническэ худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Альгейскэ автономно областинин Хатухайскэ совхозно заводой худалмэришэд, инженерно-техническэ худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Азербайджанскэ ССР-эй Уджарскэ хлопко сээрлэлгын заводой худалмэришэд, инженерно-техническэ худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

СССР-эй бэлдэхэлэй Министрствын № 1 Куйбышевскэ мельзаводой худалмэришэд, инженерно-техническэ худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Ваку городой «Азнетемаш» трестын «Большевик» гэжэ һуша бүтээлгын заводой худалмэришэд, инженерно-техническэ худалмэришэдэй коллектив;

Харьков городой «Красный химик» гэжэ заводой худалмэришэд, инженерно-техническэ худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Вознесенскэ гидроэлектростанцин худалмэришэд, инженерно-техническэ худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Тюменскэ областинин Ишимскэ туталай фабрикин худалмэришэд, инженерно-техническэ худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Коми АССР-эй, Печорскэ гол мурэнэй портын худалмэришэд, инженерно-техническэ худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

«Сталин» гэжэ танкерай экипаж;

Киров городой металлургиялбарилгын заводой худалмэришэд, инженерно-техническэ худалмэришэдэй коллектив;

Кировабадскэ обдолой фабрикин худалмэришэд инженерно-техническэ худалмэришэд ба албахаагшалай коллектив;

Советскэ Союзай ба Вьетнамай Демократическа республикын хоорондо дипломатическа харилсаанууды тогтоолго тухай

Дипломатическа харилсаанууды тогтоох тухайда дэлхэйн бухы правительствонуудта хандажа, энэ оной январин 14-дэ Вьетнамай Демократическа республикын Президент г. Хо Ши Минэй хэбэн мэдүүлгэе, өөрингөө правительствын даалбарыар, Вьетнамай Демократическа республикын правительствын Ванг-

коктохи түлөөлгшэ Дук-Куй гэшэ СССР-һе Таиланда байган посланник С. С. Немчиндэ январин 19-дэ дамжуулан үгэһэн байгаа.

Энэ хандалганы харюу болгон, Советскэ Правительство хала Вьетнамай Демократическа республикатай дипломатическа харилсаанууды тогтоох ба пос-

ланнигууды эльгээлсэхэ өөрингөө зүбшөөрөл тухайда Вьетнамай Правительствола үсгэлдэр, январин 30-да мэдээсэ.

Вьетнамай Демократическа республикын Президент г. Хо Ши Минэй хандалга ба Советскэ Правительствын харюу дооро тунхаглагдаба.

Дэлхэйн бухы правительствонуудта Вьетнамай Демократическа республикын Президентын хандалга

1945 оной августын 8-да революцияр японцуудай ба француудай империалистическа засагыг унагаһанай һүлдэ Вьетнамай Демократическа республика тогтоодоод, 1945 оной сентябрин 2-то Вьетнамай Демократическа республикын Сагуурын правительство Вьетнамай бээе даанхай байдал тухай декларацие вьетнам аралай ба бухы дэлхэйн умэнэ сонсохон байна.

1946 оной мартын 3-ла Вьетнама национальна ассамблей дээрэ, Вьетнамай конституциноно правительство хунгагдаа һэн.

1945 оной сентябрин 23-да французка колонизаторнуудай сэрэгүүд Намбодо (Урда Вьетнама) долболтон байгаа. Францин хожомын, 1946 оной мартын 6-да Вьетнамай даб дээрхи хэлсэсэ ба 1946 оной сентябрин 14-дэ мольдус-виенди гэдэгые баталхан юм.

Тингэбашы, эдэ халсэнууды дабажа, французка колонизаторнууд болбо эб найрамдал хүсэгшэ Французскэ арадай армэлээлгэнүүдтэ зуршан, Вьетнамад асэргүү уршагта дайгаа үргэлжлүүлһан байна. Тэдэнэр будимта ралгын дай дэмжээ ба бухы дэлхэй мэхэлхн тулада Бао Дай гэгшын маринеточнэ правительство тогтоһон байгаа. Эхэ оройнгоо бээ даанхай байдалы французка колонизаторнуудна аршалан хамгаалхар шийдһэн вьетнам арал ба арми шын габьяатайгаар тэмсэжэ байна.

Түгэс илалтын туйлагдха дээр улам улам ойртожо байна.

Хэдэн жэлэй турша соо асэргүүсэлгын дай хэлээ, Вьетнам болбол бухы дэлхэйн ардуудта дурлагдадаг ба дамжгэдэг байгаа.

Энэ хадаа вьетнам арадай нэ-

гэж ханалы тодорхойлһон гансал хуудита правительство мун гэжэ Вьетнамай Демократическа республикын правительство дэлхэйн бухы ороонуудай правительствонуудта баярай оршон байдалла мэдүүлнэ. Бэе бөөнгээ ашаг туһанууды анхаралдаа абажа, Вьетнамай Демократическа республикын правительство халаа бухы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын ба бүхэдэлхэйн демократие байгуулхын тулада, Вьетнамай тэгшэ эрхэтэй байлгы, территориальна ба национальна суверенитетны хүндэлдэг имаршые правительствоай дипломатическа харилсаанууды тогтохоор бэлэн байна.

Вьетнамай Демократическа республикын Президент Хо Ши Мин, 1950 оной январин 14.

Вьетнамай Демократическа республикын гададын хэрэгүүдэй министр г-н Хоан Минь Знамда

Дипломатическа харилсаанууды тогтоох тухайда, дуралхалтайгаар 1950 оной январин 14-дэ бухы правительствонуудта Президент Хо Ши Минэй хандалхан хандлыг абаһанаа Советскэ Социалистическа Республиканыудай Союзай Правительство энэгээр даблан мэдээсэ.

Вьетнамай Демократическа республикын Правительствын дуралхалды хаража үзөөд, Вьетнамай Демократическа республика оройнгоо хүн зоной дийлэнхи олонхыг түлөөлгэ байһынь харадаа абалсавд.—Советскэ Правительство болбол Советскэ Союзай ба Вьетнамай Демократическа

республикын хоорондо дипломатическа харилсаанууды тогтоох, посланигууды эльгээлсэхэ гэжэ шийдхэ.

СССР-эй Правительствын даалбарыар, СССР-эй Гададын Хэрэгүүдэй Министр А. В. ШИШНСКИЙ, 1950 оной январин 30,

Вьетнамай Демократическа республика

Вьетнамай республика («Урда зүгэй Орон») хадаа Францинын урдын протекторатуудай территория—Тонкин, Анам ба Кохинхинской колоннууднаа бүридэнэ. Республикын территория — 350 мянган дүрбэлжэн километр, хүн зонинь—20 миллион үлүүтэй. Эдэнэй 2 миллион хүннэй Француудар азалгдһэн территория дээрэ байдаг. Тус республика 1950 оной январин 1-дэ Вьетнамай бухы территориян 90 процентэ мэдэлдэ орууланхай байгаа.

Нютаг зонинь—17 миллион анамидууд болоно.

Вьетнамай республика хадаа Индо-Хиталай территория дээрэ тэрэ үедэ байһан японско будимтаргагалта ба японско тала барилдаг маринеточнэ правительствонуудта асэргүүгээр 1945 оной августын 18-да Тонкин провинцида хэгдэнэ зэбсэгтэ востаннин эсэстэ тогтоолһон байна. Энэ востаннин эсэргүүсэлгын худалмэришэдэй хутгалмэришэе коммунист Хо Ши Мин түрүлтэйгээр 1945 оной августын 25-да Вьетнамай Арадай Сагуурын Правительство тогтоожо дүүргэһэн юм.

Социальна страховани эрхилдэгшэ, Сэрэгшэ промышленна предприятиянууд национализировагдаа. Гэгэ зуура, Бао Дай гэгшын императорскэ бүлгн ба францууд хураг зугадалан помешигүүдэй газар национализировагдаһан болобошье, бусад помещигүүдэй газарнуудын мунөө хүрэтэр хубаагдаагүй байһаар.

Вьетнамай республика хадаа Индо-Хиталай территория дээрэ тэрэ үедэ байһан японско будимтаргагалта ба японско тала барилдаг маринеточнэ правительствонуудта асэргүүгээр 1945 оной августын 18-да Тонкин провинцида хэгдэнэ зэбсэгтэ востаннин эсэстэ тогтоолһон байна. Энэ востаннин эсэргүүсэлгын худалмэришэдэй хутгалмэришэе коммунист Хо Ши Мин түрүлтэйгээр 1945 оной августын 25-да Вьетнамай Арадай Сагуурын Правительство тогтоожо дүүргэһэн юм.

Вьетнамай республика хадаа Индо-Хиталай территория дээрэ тэрэ үедэ байһан японско будимтаргагалта ба японско тала барилдаг маринеточнэ правительствонуудта асэргүүгээр 1945 оной августын 18-да Тонкин провинцида хэгдэнэ зэбсэгтэ востаннин эсэстэ тогтоолһон байна. Энэ востаннин эсэргүүсэлгын худалмэришэдэй хутгалмэришэе коммунист Хо Ши Мин түрүлтэйгээр 1945 оной августын 25-да Вьетнамай Арадай Сагуурын Правительство тогтоожо дүүргэһэн юм.

Вьетнамай Демократическа республикы даягаар угы хэжэ гэнэжэ французскэ империалистнуудай хэдлэгшүүдэй табалдан ушар, хадаа французскэ сэрэгүүдэр, вэмлэгдһэн территория дээрэ Англин урдын император Бао Дай түрүлтэй маринеточнэ правительство тогтоохынь французскэ правительство бладханын байна. Французскэ правительство болбол маринеточнэ Вьетнамы Французскэ Союзда орууха тухай, гададын ороонуудай дипломатическа холбоо барисаа тогтоох аарим-тэды арга боломжонууды, француудай хиннала доро, Вьетнамай правительствола олгохо тухай хэлсэе Бао Дай гэгшэтэй. 1949 оной мартын 8-да хэбэн байха юм. Энэ хэлсэе ратификациялан баталха тухай асуудал хаядаа, Францинын Национальна суглаан, дээрэ хэлсэгдэхэе байна. США ба Англи Бао Дай гэгшын маринеточнэ правительстве мэдэрхэ нахнаатай.

1945 оной сентябрьда республикын территория дээрэ англо-индийскэ ба французскэ сэрэгүүд буугаад, японско сэрэгүүдэй үлгэлдүүлдэй зэбсэгын хуряаха хэбэргэйтээр, тус республикада асэргүү дайнай ябуулга эхилһэн байгаа. Вьетнам ард асэргүүсэлгын героническа тэмсэлээр харюусаа Францууд 1946 оной мартын 6-

Вьетнамай Демократическа республика дотороо демократическа хэдэ хэдэн хубилтанууды хэлһэн байна. Демократическа конституци бөлүүлгдэнэ. Засагай органууд болгон хаа хаангүй аралай комитетдүүд тогтоодоо, газарай рентые 25 процентээр доошон оруудаа. Уялгата эхин хуралсал ябуулагдаһа, мун ард зоной бэшг мэдэхгүй ябалды усадхаха хэрэгтэ эхэ амжалтанууд туйлагдаа. 40 часай худалмэришн недели ба түлөөнэ абалгатайгаар амарха ябалал амжалалта хангадаг, ажал тухай

Вьетнамай Демократическа республикы дотороо демократическа хэдэ хэдэн хубилтанууды хэлһэн байна. Демократическа конституци бөлүүлгдэнэ. Засагай органууд болгон хаа хаангүй аралай комитетдүүд тогтоодоо, газарай рентые 25 процентээр доошон оруудаа. Уялгата эхин хуралсал ябуулагдаһа, мун ард зоной бэшг мэдэхгүй ябалды усадхаха хэрэгтэ эхэ амжалтанууд туйлагдаа. 40 часай худалмэришн недели ба түлөөнэ абалгатайгаар амарха ябалал амжалалта хангадаг, ажал тухай

РЕСПУБЛИКАМНАЙ ХУНГАЛТАНУУДАТ БЭЛЭДХЭЖЭ БАЙНА

Санагдай агитбригада

ХЭЖЭНГЭ. Аймаг агитбригада дунда хургуулийн хурагшад ба багшанаарнаа бүрэлдэн агитбригада Сталиний нэрэмжэт ба «Комсомол» колхозуудай холын гүүртүүд ба фермүүдт ябахар гарга. Эдэнэр «СССР-эй Верховно Советтэ хунгалтанууды хэхэ Дурим» тухай хөөрлөөнүүд хэхэ ба малшалай дунда хүдэлмэрилдэг агитаторнуудай ажалда туһалха юм.

Д. Доржиев.

Модошодой ажалай дэбжэлтэ

Заиграйн аймаг агитбригада хунгуулийн үдэр-й хүндэлдэд стахановска вахтада жагсаад, үйлдэрин шэнэ амжалтанууды туйлана. Мүнөө Шудуутайн леспромхозой Шабартын уастогой эрхим тракторист нүхэр Чагадав үдэр соо 25 кубометр модо таллуулха даалгавартай аад, аяар 400 кубометр таллуулжа, рекордно ехэ амжалта туйлаа.

Леспромхозой бүхэ уастогоудта 89 агитаторууд хунгуулийн Дүримтэй хунгалтанууды танилсуулха хүдэлмэри ябуулжа байна. Улаан булангууд, клубууд гоё найханаар шэмгэдэнхэй. Эндэ хунгалтанууд олоороо сугларжа, хонирхолтой хөөрлөөнүүд, алихэд ба лекцинууды шагнана.

***

Хангагай леспромхозой 144 агитаторнууд модошодой дунда 400 тухай хөөрлөөнүүд үнэргөө, модо бэлдэхэй бүхэ уастогоудта ханын газетүүд, «Дайшалхы хуулаханууд» гаргагдажа, тэндэ модошодой мурьсөөнэй дунда харуулагдана. Энээнэй ашаар 400 гаран модошод үдэр бүрингөө даалгаварине 150—180 процент дүүргэдэг болоо.

И. Филиппов.

***

Хангагай леспромхозой уастогоуд дэвгүр хунгуулийн хүндэлдэд урилдаата ажал эршэдэнэ. Модо бэлдэхэй нэгдэхэй кварталтай тусомы мартын 12 хүртэр дүүргэжын түлөө модошод мурьсэнэ.

Энэ леспромхозой бүхэ уастогоудта хунгалтанууд дунда 87 агитаторнууд ойлгууламжын хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулна.

Г. Очиров.

Комсомолцууд стахановска вахтада жагсаба

Улаан-Удын депогой бүхэ уастогоудта 225 комсомолцууд хунгуулийн хүндэлдэд стахановска вахтада жагсаад, эрхим шанарай ба үндэр бүтээсын түлөө мурьсэж байна. Энээнлэ депогой суута стахановцууд нүхэд Виктор Гузенко, Василий Соколов гэгшэдэй комсомолско бригаданууд түрүүлэн ябана. Эдэнэр үдэр бүридэ хоёр-хоёр нормо дүүргэнэ.

Депогой бүхэ уастогоуд дээр иматгал комсомолцууднаа бүрэлдэн агитколлективүүд эмхидхэгдэд. Тэдэ коллективүүд хунгалтанууд дунда ойлгууламжын хүдэлмэри хайнаар ябуулна.

А. Губин.

Манай агитпунктда

СССР-эй Верховно Советтэ хунгалтанууды хэхэ тухай Указый гаргахатай хамта, манай агитпункт эмхидхэгдэн юм. Мухаршэбэрэй аймаг агитпунктын байшангай уужам харуул компано бидэнэй мэдэлдэ үгтээн байгаа.

Өөхөдүгөө хүдэлмэрине эхилхэдэ бидэнэр тосхоной ажалшадтай тоо бүридхэлы абаады. Тингээд, агитатор бүхэндэ 10—10 гэр даалгагдаа. Мун агитаторнуудай семинар зүблөөн үнэргэгдэнэ байна. Агитационно-нигтын хүдэлмэрин зорилго ба арга могодууд тухай тус семинар дээр ВКП(б)-гэй айкомой партийна кабинелдэ даагша нүхэр Шербаков эхилхэдэ дунда хунгуулийн багша нүхэр Алганаева «СССР-эй Верховно Советтэ хунгалтанууды хэхэ тухай Дүрим» тушаа тодо хонор хөөрлөө агитаторнуудтай үнэргөө.

Семинарай үглөөлэринь агитаторнууд уастогоудта гараа хэн. Түдэнэр түрүүшынгээ хөөрлөөдэ Дүримэй гурбан бүлгөөр үнэргэгдэнэ байна. Мүнөө агитатор бүхэн 3—4 хөөрлөөнүүд хэнхэй. Хунгуулийн кампанитай холбоотой асуудланууды ажалшадта ойлгуулхаа гадна, уласхоорондын болон научно-гэгээрэлэй темнүүдээр хөөрлөөнүүд үнэргэгдэнэ. Хунгалтада бэлдэхэй үе соо агитпунктын хэхэ хүдэлмэринүүд, хунгалтадай эрхлэнтүүдэ тааралдуулагдан тусбэлдэнхэй. Амаралтын үдэрнүүдта лекци

ба хөөрлөөнүүдэй үлүүр, уранхайханай самодейельностиин кружогой хүсөөр концертүүд харуулагдаха, зугаа нааданууд үнэргэгдэхэ юм. Манай агитпункт дутын Ворошиловой нэрэмжэтэ ба «Большевик» колхозуудта, тэндэхи малажалай фермүүдтэ лекторнууды эльгээхээр ба концертүүды харуулхаар бэлдэхэжэ байна.

Сталинска Конституци тухай, хунгуулийн Хуули тухай болон бусад темнүүдээр манай агитпункт да арба гаран лекци уншагдахаар бэлдэхэгдэнэ. Мүнөө хэдэн темнүүдээр лекцинууд уншагдахэй.

Хунгалтада бэлдэхэй эхилхэн сагһаа хойшо агитпункт соо дежурилга тогтоогдоо. Эндэ элдэб номуудай витринэ түхөөргдэнхэй. Дежурилжа байхан агитаторнууд агитпунктда сугларгалтай хөөрлөөнүүды хэдэг, газетэ ба журналай хонинууды уншажа үгэдэг юм.

Агитпунктын хүдэлмэриде комсомолцууд, залуушууд ба дунда хунгуулийн багшанаар, хурагшад саг үргэлжын туһаламжа үзүүлнэ. Манай агитпунктын агитаторнуудай коллектив Мухаршэбэрэй аймаг агитпунктын ажалшадтай дунда хунгалтын урда тээхи агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэрине идэйн үдэр хэмжээндэ ябуулна.

М. Воробьев, Мухаршэбэр тосхоной агитпункты даагша.

Баунтын ажалшад хунгалтануудай хүндэлдэд

20 үдэр соо харын даалгавари дүүргэнэ

Аймаг агитпунктын промышленна предприятин хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилгшэд СССР-эй Верховно Советтэ хунгалтануудай үдэры эрхим бэлдэхүүдтэйгээр угтахын түлөө мурьсэнэ. Олонхи предприятинуудай коллективүүд энэ оной нэгдэхэй кварталтай тусомы мартын 12 хүртэр дүүргэхэдэй гэгшэн уялганууды абанан байна.

Мурьсөөнэй түрүүшын дүн гаргахала, комсомолско-залуушуудай бригада (бригадирын нүхэр Николай Олейников) түрүүлэн ябана. Эдэнэр январин хорин үдэр соо нэгэ харынгаа даалгавари дүүргэе. Бригадын гэгшүүд Андрей Тугутов, Леонид Кирсанов болон бусад үдэр бүридэ хоёр-гурбан нормо дүүргэдэг байна.

Эхэнэр ангуушадан уялга

Молотовой нэрэмжэтэ эвенкийскэ колхозой гэгшүүд — ангуушад үнэргэн жэлдэ айгай арһа, мяха гүрэндэ тушааха тусбүүдэ холо үлүүлэн дүүргэе хэн. Мүнөө тус колхозой ангуушад хунгалтын урда тээхи мурьсөөндэ оролсожо, шэнэ уялганууды абаа. Эхэнэр ангуушан А. Догончинагай бригадын гэгшүүд хунгалтын үдэр хүртэр даалгаварингаа дээдэ тэе тус

бүридөө хоёр мянган түхэригтэ айгай арһа тушааха гэжэ шиндэб. Мүнөө тус колхозой ангуушад гүн ой тайга худар гараба.

Колхозуудта оро үсхэбэригын фермнүүд эмхидхэгдээ

Аймаг агитпунктын колхозууд үнэргэн жэл соо оро үсхэбэрилхэ фермнүүдэ шэнээр эмхидхэнэ байгаа. Молотовой нэрэмжэтэ артель 500 гаран, «10 лет БМАССР», «3-я пятилетка» колхозууд тус тустай 600 гаран оротой фермнүүдтэй юм. Мүнөө жэлдэ аймагай бусад колхозууд оро үсхэбэрилхэн фермнүүдэ эмхидхэжэ байна. Калининэй нэрэмжэтэ колхозой гэгшүүд хунгалтын үдэр хүртэр оро үсхэбэрилхэн фермнүүдэй болохобли гэгшэн уялга абанан аал, мүнөө тэрэнээ бэлүүлээ.

Колхозуудта оро үсхэбэрилхэн фермнүүд халдаа тон ехэ олзо оруулдаг байна. Жэшээхлэдэ, Молотовой нэрэмжэтэ колхоз үнэргэн жэлдэ 200 мянган түхэригтэ олзо, «3-я пятилетка» колхоз 150 мянган түхэригтэ олзо оруулаа хэн.

Баунтын аймаг агитпункт СССР-эй Верховно Советтэ хунгалтанууды хэхэ үдэры ажалай эрхим бэлдэхүүдтэйгээр угтахын түлөө нигэжэ оролдон ажалланад.

А. Яськов.

СУСАРШАГВИ АЖАЛАЙ ВРЭ

Мухаршэбэрэй аймагта «Комсомол» колхоз эмхидхэгдэнэр хоёр жэл болоод байгаа хэн. Тинхэдэ энэ колхоз эмхидхэлэй-ажалын талаар бэхжээгүй, түрүү техникээр үшөө зөбсөгжүүлээгүй, хунууд колхозно хүдэлмэрин дүршэл шадабарине хүсэд олоогүй байгаа.

Эгээд энэ үедэ тус колхоз эмхидхэлсэгшэдэй нэгэн Дугаржав Жалсаревга малажал хүтэлбэрилгэ даалгагдаха юм.

Тэрэ сагһаа хойшо 18 жэл үнэргөө. Нүхэр Жалсарев энэ арбан найман жэл соо колхозойнгоо хүнэй-товариш фермые талгаларгагүй хүтэлбэрилгөөр. Энэ үе соо колхозны танилдамшагүй баян ба олон халбарига томо ажыхы болоо. Мүн энэ фермын үхэр 6,5 дахин олон болоһон байна.

—Дугаржав Жалсаревич үхэрүүдэйгөө мөөрэхэ абагаарын танилаг юм, — гэжэ хаалишадны хөөрлөөдэг.

Үндөө үхэр бүрингөө мөөрэхөөршын бэшэ наа, гол түлбэ зүгээр танилаг, тамир шадаарын хайн мэдэлэг юм. Үнэргэн 18 жэл соо нүхэр Жалсарев тои ехэ дүй дүршэлтэй болоо. Эбэрта боло малые түрүү мичуриска науцын ёһоор үсхэбэрилхэ арга мето-

дые хайнаар шудалаа. Мун өөрыгөө тойруулжа үнэн сэхэ, шадабарин түгээ малшадые хүмүүшүүдэн ургуулаа. Эрхим хаалишан Даржав Дашиева Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Советтэ депутатта хунгалтада найдабаритай болотороо урһаган байна. Мун МТФ-гэй хаалишад Жамсуева Шыренсуу, Шагдарова Дари ба бусад түрүү ажалараа суурханад. Тинхэдэ пастуууд Шыренов Цыбикжап, Батуев Дашинма, Батуев Будажап үхэрүүдээ эрхим хайнаар харуулажа, амидын шагнуурые ехээр дэшилүүлэнхэй түлөө үнэргэгшэ жэлдэ нэгэ нэгэ буруу нэмэлтэ түлбэри абаба.

1949 ондо энэ фермэ бүхэ дээрээ 100 үнээн бүрһөө 91,7 тугал абажа, мал болгоһон ба гүрэнэй тусомы үлүүлэн дүүргэхэдэ гадна, хайн үүлээрэй 75 үхэрүүдэ аймагайгаа колхозуудта худалдаһан байна. Эдэ бүгдэйн түлөө МТФ-е даагша нүхэр Жалсаревта нэмэлтэ түлбэри болгон 6 буруу үгтэбэ. Эдэ баримтанууд юу харуулаб гэхэдэ, колхозой малшад болбол малажалые хүжөөхэ гурбан жэлдэ тусомы үдэ ехэ удхашагарые гүнзэггээр ойлгожо, уялган малажалга абангүй хүдэлмэригээ гэжэ харуулаа. Малаа тобио тарганаар

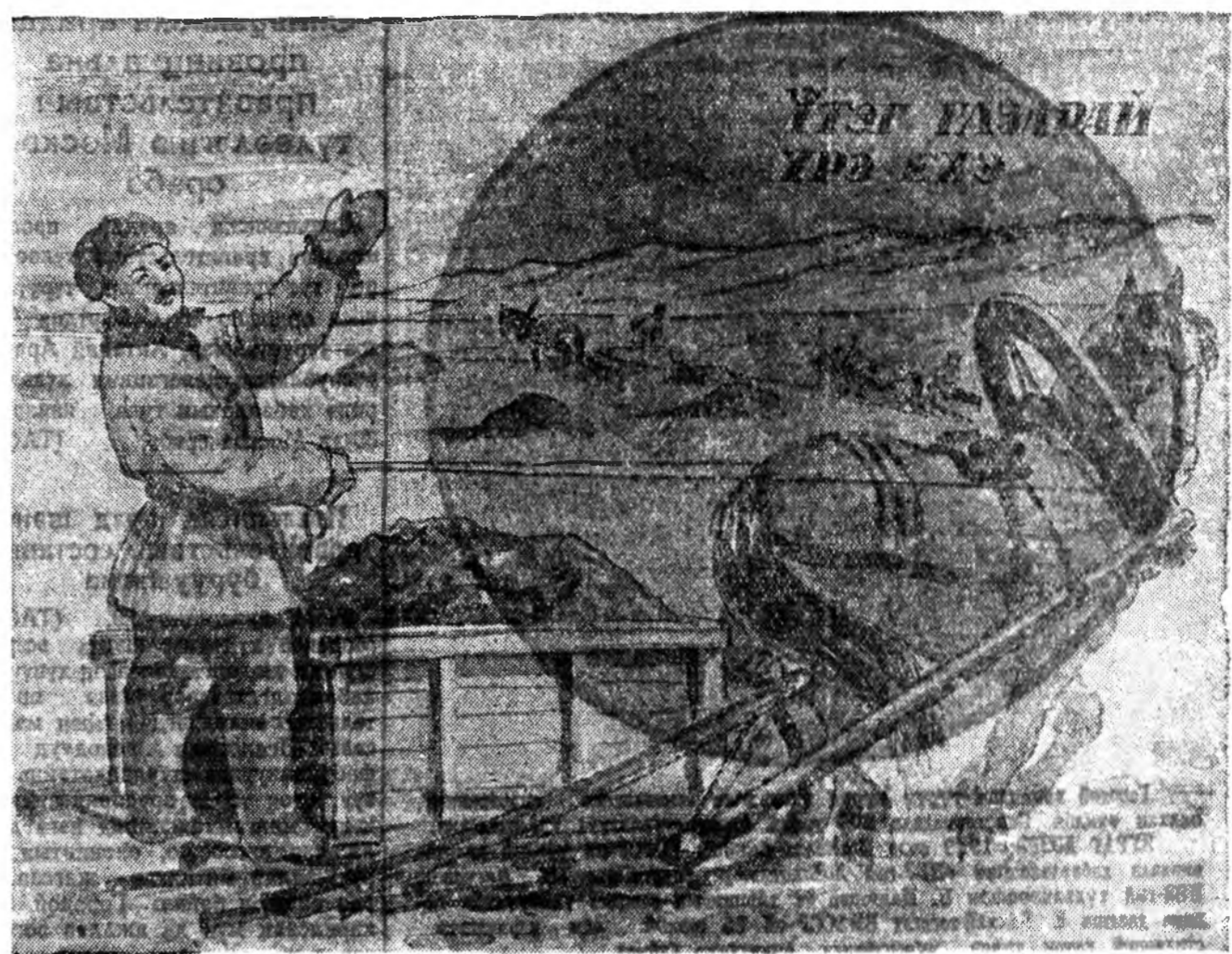
ондо оруулгын үндэһе хуурине 1948 оной үбэлһөө эхилжэ табиһан байгаа. Колхозой малшад сабшалан дээргүүдэн хур саһа тогтоохо, фермы шадарай уастогоуды үтэгжүүлхэ мэтын хүдэлмэринүүдые урзанда жэлдэ үбэлһөө эхилэн юм.

Үнэргэгшэ жэлдэ үбнэ хурялгын үедэ малшад гансахан малаа хараад хуураагүй, харин МТФ-е даагша нүхэр Жалсарев түрүүтэй тусхай бригада байгуулжа, үбнэ хурялгалаа бултадаа эдэбхитэйгээр хабаадалсан юм.

Бүри халуун намар байхалда тэдэнэр бүхэ тэжээлын хүрэнүүдэйнг үбэлэйн байрада абаашанан, тарья хурялгын үедэ болоомо, михинны бүрин суглуулһан, хаша хорой, залуу малай байра, түрэлгын байра матые урин дулаанаар, ариг сээрээр түхээрэн байгаа.

Мүнөө «Комсомол» колхозой МТФ-гэй хүдэлмэришэд БМАССР-эй колхозинуудта ажаллаа нэмэлтэ түлөөнэ үгэхэ тухай СССР-эй Министруудэй Советтэ тогтоолдо харюу болгон, мун болохобли байгаа хунгалтануудай хүдэлмэриде үлэм ехэ эдэбхитэйгээр би үсхэлтэйгээр ажаллан. малаа тобио тарганаар харуулажа байна.

Ц. Цыбиков.

БМАССР-эй колхознуудай габьяата ажал-абууллага, урлагуулаша А. А. Сиддичинский плакат.

Нүхэр колхозник! Гектар бүридэ 25-30 тонно наг шэбхэ хэрэглээ наа, 5-6 центнер ехэ ургаса хуряахаш!

Наг шэбхэ элбэгээр бэлдхэнэ

Михаил Поповой эвено гансахан «Красный пахарь» колхоздо баша, харин бүхэ Түнхэнэй аймагта суутай болонхой. Үнэргэгшэ жэлдэ энэ эвено гектар бүрһөө 18—22 центнер ургаса хуряагаа хэн.

Мүнөө тус эвеногой гэгшүүд хунгалтануудай хүндэлдэд социалистическэ мурьсөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоод, 1950 ондо 20 гектарһаа га бүрин 144 түүүд ургаса хуряаха уялга абаа. Тэрэ уялгага нэрэтэй түрэтэйгээр дүүргэхын түлөө тэмсэжэ, адэнэр үбдэлэй агротехническэ хэмжээ-ябууланууды тусомы ёһоор үнэргэгшэ байна. Дугран бэшэ мэдээгээр поли дээрэ 1740 шарга наг шэбхэ зөөһөн, 36 центнер үнэһэ, 14 центнер шубуунай аргал бэлдэхэн байха юм.

Д. Янданов.

Агротехническэ хэмжээ-ябуулга

Иволгын аймагтай «Осоавиахим» колхозой гэгшүүд хабарай тариалда хайнаар бэлдхэн, үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябууланууды үргэнээр үнэргэгшэ байна. Тарьянай газар дээрэ 1850 ашаа наг шэбхэ гаргаһан, 63 центнер үнэһэ, 45 центнер шубуунай аргал суглуулһан байха юм. Тэршэлэн 130 гектар талмай дээрэ саһа тогтооб.

Л. Бондаренко.

Халуун оролдолгын хүсэн

«Бидэнэр гэгдэлдэ усалхажэ шадха дүүрэн аргатайбди. Манайда хүдэлмэришэ хүсэншые бини, машина эмсэгүүдые олон гэжэ шэ. Имангал бултадаа халуун оролдолго гаргажа, гэгдэлдэ усалхад, колхозоо түрүү зэргэдэ гаргахад», гэжэ үнэргэгшэ жэлдэ Сталиний нэрэмжэтэ колхозой гэгшүүд тоосоото-хунгуулингаа суглаан дээрэ нэгэн дуугаар мэдүүлээ хэн. Тэрэнһээ хойшо Хэжэнгын аймагтай Сталиний нэрэмжэтэ артелин гэгшүүд ажал хүдэлмэриде бултадаа ханамжатайгаар, оролдосотойгоор хандадаг болоһон байгаа.

Хабарай тариалда бэлдэхэлые богони болзор соо үнэргөө хэн. Тарилгын үедэ түрүү агротехникийн эрлэнтүүдые зүбөөр бэлдүүлээ. Тини энэ колхозойхид 1949 ондо урда жэлэйхидэ орходоо хоёр дахин ехэ ургаса хуряажа, гүрэн

тэеа болзорһоо үрид тоогоод. Эхэ орондоо тусомы галуур 3 мянган түүүд архим шанартай тарья үгшэн байна.

Урда жэлүүдта ажалта үдэртэ тарья хубаадаггүй байгаа наа, мүнөө жэлдэ 1—1 килограмм хубаахан. 1950 оной тариалда бардам хүрэхэ үрһа хаахаһаа гадна, аймагай колхозуудта туһаламжа болгон 5 мянган түүүд үрһэнэй тарья үгэбэ.

Мүнөө жэлдэ бүри ехэ ургаса хуряахын түлөө эндахид социалистическэ мурьсөөндэ эдэбхитэйгээр оролсонхой. Тэдэнэр СССР-эй Верховно Советтэ хэглэхэе байгаа хунгалтануудай үдэр хүртэр тариалда бэлдэхэй хүдэлмэринүүдые, тэрэ тоодо поли дээрэ наг шэбхэ зөөхэ тусомы үлүүлэн дүүргэхэ уялга абанан байна.

Г. Овчинников.

Түрүү агротехникийн ашаар

Үнэргэгшэ жэлдэ Курумканай аймагтай «Зориг» колхозой гэгшүүд 500 гектар ороһото культурануудай га бүрһөө дунда зэргээр 12 центнер, тинхэдэ зарим уастогоудһаа үшөө ехэ тарья хуряаһан байна. Бальжир Будаевый хүтэлбэрилдэг тарьянажалай бригадалангаһа хайн ургаса ургуулаа.

Бригадын гэгшүүд хабарай тарилгые богони болзор соо, архим шанартайгаар үнэргэн юм. 100 гектарт саһа тогтоһон, 4 мянган шарга наг шэбхээр, мун шубуунай

аргалаар үтэгжүүлгэ хэһэн байгааг түрүү агротехникийн ашаар үндэр ургаса хуряажа, ажалта үдэр бүридөө 4 килограмм тарья абаха болоһон «Зориг» колхозой гэгшүүд 1950 ондо нотагай үтэгжүүлгэнүүдые улам ехээр хэрэглэхэ гэжэ шиндэ. Тини, андах колхозинууд СССР-эй Верховно Советтэ хэглэхэе байгаа хунгалтануудта бэлдэ болгон мартын 1 хүртэр наг шэбхэ зөөхэ, үнэһэ суглуулха тусомы сүм дүүргэхэ гэгшэн уялга абаа.

Д. Дондунов.

СПЕЦИАЛИСТЫН ЗҮГШЭЛ

Үнэһэн—үнэтэ үтэгжүүлгэ мүн

Ургамал хадаа ургажэ байһан саг соогоо өөрынгөө организмые хүжөөхын түлөө газарай хурьһэнһөө тон ехэ хэмжээнэй тэжээл абадаг байна. Газарай хурьһэнһөө абтанц бүхэ тэжээлүүдэй ехэнхи хубинь ургамалай тэжээл бусалтаггүйгээр ошодог. Тини дээрһээ жэл жэлдэ элдүүрилгэдэжэ, нэгэ зүйлэй тарилга хэгдэжэ байсан хурьһэндэ ургамалай тэжээл дуталдаг байха юм.

Тинимэдэ, хурьһэ хайнаар элдүүрилхэ, үрһэнэй шанарые хайжааруулаха хамта хурьһэнэй тэжээлэй запасые нэмээн элбэгжүүлхэ гухай жэл бүридэ оролдохо шуухала.

Үнэһэн хадаа хаа хаанагүй элбэг ехээр суглуулдагдаха ба хурьһэндэ эгээн үнэтэй тэжээлүүдэй нэгэншын болохо байна. Гэбшые, үнэһэ суглуулга, үтэгжүүлгэдэ хэрэглэгшэ мүнөө хүртэр тон хангалтагүйгээр табигданхай, Зарим колхозуудта үнэһэн энэ тэрэ ямаа, нүхэ руу хаягдаад, халхинда хиндэжэ, шоройдо дарагдажа хосордог.

Үнэһэн хадаа кали ба багахан фосфортой байдаг. Тинимэдэ тарилгын газарта тараахада газарай хурьһэндэ бэлээр таралаг, ургамалда түргэн тэжээл үгэдэг юм. Үнэһэн соо байдаг кали ба фосфорой хуби хадаа ямар түлишөөнөө гарган үнэһэн бэ, тэрэнһээ дундайдаг. Наран сэгсэгэй, горчиныйн эшэнтүүд—25—40 процент, шэнисын, хара тарьянай болоомо — 15—20 процент, юрын түлээн 6—10 процент калитай байдаг юм.

Научно-шэнжэлэгийн эмхи зургаануудай шалгалтамад баримта-

нууд дээрһээ хаража үзэбэл, 150 килограмм үнэһэ тарилгын газар дээрэ тараагдаг байхалда, тэндэхи тарьянай ургаса 20—30 килограммаар ехэ болодог байна.

Үнэһэ ехээр суглуулха арга манай республикийн бүхэ колхозуудта бини. Ушарын, юрын орол пешинһээ жэл соо аяар 2 центнер үнэһэ абажа болохо юм. Колхоз дээрэ 400 пешин түлэгдэлдэ байгаа хаань, жэл соо 800 центнер үнэһэн адагын абтаха болоно бшуу. Энэ түһөөр тарилгын ургасые 100—160 центнерээр дээшлүүлхэ аргатай болоһонд.

Үнэһэ суглуулгы гансахан дэ хүлөө нотагуудта, колхоз, совхозуудта дүтэ шадар байһан хүдэлмэришэдэй тосхонуудта бэшэ, харин дутын городуудта, фабрика, заводууд дээгүүр эмхидхэхэ зэргэ-тэйбди. Үнэһэ суглуулгала ба шэрлэгдэ гаргалалагадан багахан гаргалтанууды үндэр ургаса хуряагаар хэдэн дахин хүсэлдүүлхэ байһаннай лабтай.

Колхозуудай бүхэ бригадануудта тусхай хунууд томилогдохо, тэдэнэр саг үргэлжэ айл бүхэндэ ябажа, үнэһэ суглуулха ёһотой. Суглуулаһан үнэһэн хадаа шинг нойтоной орохогүйгээр түхөөргдэн тусгаар газарта халгаллагдаха зэргэтэй. Уна бороондо ороһон гү, айл шингтэһэн үнэһэнэй калитнь хосогожо, тэжээл үгэлгынгөө шанарые гэгдэг юм.

Үнэһэн хадаа ямаршые культурые тариха газарта үтэгжүүлгэ хэжэ болохо байһан туладаа гон үнэһэ дээрэ тосологдоно. Илангаһа элбэгтэй полидо үнэһээр үтэгжүүлгэ хэхэдэ хурьһэ хайжаруулга

юм. Тингээд байхалда нимэ гэгэрта тариалан ургамалууд хайнаар гаралдаг байна.

Тэжээлэй корнелолууд болохо турнепс, свёкло, брюква, морковь болон картаабха тариха талмай дээрэ үнэһэ таряжа үтэгжүүлбэл, тэрэнэй ургаса ехээр дээшлэдэг юм. Мун олонжлэй ногоо тариха талмайнууды үнэһөөр үтэгжүүлбэл үбнэ ногооной баян ургаса хуряаха байһанда хүсэд эингэхэ хэрэгтэй.

Тарилгын талмай дээрэ гаргалдаһан үнэһэн хадаа гансахан түрүүшын жэлдэ бэшэ, харин улаадаһан 2—3 жэл соо ургасые дээшлүүлхээр байдаг юм.

Суглуулһан үнэһэ саг болзортоны, тарилга хэхэһээ 15—20 үдэр урид поли дээрэ тараадаг юм. Мун тинхэдэ, намарай пар хаахахада, намарай хара тарья тарихалаа поли дээрээ гаргажа тараагдаа, газараа хахалхала хайн байдаг.

Поли дээрэ үнэһэ тарилгын нормо хадаа нэгэ гектарт 5-һаа 15 центнер хүртэр юм. Энээнэй ехэ бага болонхи хэмжээн ямар түлишөөнөө абтан байһаб, тэрэнһээ дундайдаа болоно. Жэшээхлэдэ, хуһанай үнэһэ тарилгын үнэһэнһөө хоёр дахин багаар поли дээрэ тараажа хэрэгтэй.

Оношной культуранууды тариха газарта үлэмжэ ехээр, ороһото культуранууды тариха газарта багашагаар үнэһэ тариха гэжэ юрешхидөө тусалхагаалаг байна.

В. Мамянов, агроном.

Городоо хөгжилтэй түүрүү нүүрч эзэлэгчид комплексно спартаклада байгаа эхнэр. Спартакиадад 300 гаран физкультурнигүүд хэбааталсаана. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1949 оцно Москвад болоход РСФСР-эй үбэлэй спартаклада хэбааталсаана «ПВЗ-гэй Локомотив» спортобществын физгурст, ПВЗ-гэй хүдэлмэришэн П. Малтнов ба хирпинсын заводой үхийүүдэй аслине аагшта В. Бахлай гэгшээ БМАССР-эй 25 жэлэй ойно нэрэмжэтэ стадиной каток дээрэ мурсыөөндө бэлдэхжэ байнат.

Ажалшадтай бэшгүүднээ

Ажалшадта кино харуулгыг хайжаруулха

Манай хүсэл

Торнин аймагай «Улаан Бургалгай» колхозой гэгшүүдтэ кинофильм нарадаа нэгт гү, заримдаа оройдоо харуулагдаггүй. Биде колхознигууд улдшапарар тугэлдэр советскэ шэнэ фильмүүдтэ харачыне ехээр хүсэлэй байнабди. «Залуу гварди», «Контрактин Заслонов», «Рядовой Матросов», «Сталинградска байлдаан» ба бусад номин фильмүүд мүнөө хүртээр манай эндэ харуулагдаггүй байнаар.

Г. Токтохоев.

Холын колхозуудта ябанагуй...

Мухартсээрэй аймагай кинофикациян таһаг (даагшань нүхэр Жираков) колхоз бүридэ харын нэгт дахин кино харуулха гэсэн расписанигт юм. Гэбэшье, энэ түсбөө тус таһаг дүүргэжэ шадаанагүй. Аймагай центр шалгалтын колхозуудта нара бүри 2-3 дахин кино харуулгыг хайжаруулха наа, аймагай холын колхозуудта топ үсөөнөөр эльгэда байна. Жэшээлхэдэ, мичэй Октябрьин сомоной Ворошиловой нэрэмжэтэ колхоздо зарим харуулда кино харуулдаггүй. Хэрбээ тарья хуряалгын үедэ ядахын сагта харын нэгт дахин кино харуулдаг наа үнэртэгш жэлэй ноябрь, декабрь нарануудта нэгшье удаа харуулагдаггүй байшоо.

Ушар иимэһээ, кино харуулдаг хэрбээ хайжаруулха юм гэжэ аймагай кинофикациян таһагтаа асуудана. Д. Эрдынеев, Октябрьин сомоной, Ворошиловой нэрэмжэтэ колхозой гэгшүүн.

Үзэг бэшгэтэ нурааб

Ворошиловскэ экин хургуулин багша нүхэр Д. Ц. Цыксовегай үгсүүлээр манай колхоздо бурят-монгол үзэг бэшгэтэ гургаха кружок эмхидхэгдэнэ юм. Би үзэг бэшгэтэ нурааха ехэ дуратай байһан тулаада ехээр баясажа, кружогой хүдэлмэрилжэ эхилхатайны сасуу нурааха захалһан хүм. Кружогонгоо занягинуудай болоходо таһалдангүйгөөр холодоо ябалдаг үзэг бэшгэтэ нураахы хүсэжэ, номоо оролдосотойгоор үздэг байгаа. Би хадаа үзэг бэшгэтэ огто мэдэхгүй хүнүүдтэ зориулан зохиогдон програмаар нураһан байнаб. Шалгалтын болоходо, үзэгнэ програмаага ойлгоо гэнэн сэгнэлтэ абааб.

Өөрөө уншажа шадаха болоод байхада ехэ хайн байна. Мүнөө «Бурят-Монголой Үнэн» газетэ холодоо уншажа байдаггүй.

Ажалта үдэр бүхэний дансада оруулха

Тамчын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоз (Сэлэнгэ) 1949 оной ажыхын жэлэй тоосоо табилгада хангалтагүйгөөр бэлдэхэнэ. Манэ һая болотор колхозой правленіе бүхгелтернээ мэргэжлэй кадрнуударыне хангаагүй байгаа. 4 хүний орондо, тэндэ минч нэгэ хүн хүдэлмэрилдэг һан. Тиммэһээ тоо бүридхал хэлгэ угаа ехээр уншагайржа байна. Колхознигуудай ажалта үдэрнүүдтэ бүридхэхэ ба дансада оруулха хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

«Колхозой шалгалтын комисси (түрүүлэгшнээ нүхэр Балмашырено) аяар мүнөө хүртээр нэгшье шалгалта хээгүй В. Бадашкеев.

Клуб хээээ баригдахаб

Нелподо жэлдэ клуб бариха гэжэ хэлсэншье наа, Октябрьин сомоной (Мухаршээр) Ворошиловой нэрэмжэтэ колхоз мүнөө болотор тэгшэ баяадаггүй байһаар. Тиммэһээ тус колхозой залуучууд найма молондой газарта нуураа «Улаан-Туяа» колхоздо ошожо, тэднэй клубта кино, наада хараха баатай болоно.

Д. Дашпилев.

Һүүлшын почтоһоо

Энэ очой январин эхилдэ Кяхтын аймагта манай нэгэ эдбхитэй хүдөө бэшгэтэ шуухала бэшгэтэ эльгэһэн байгаа. Тинч энэ хүдөө бэшгэтэ редакциин зүгһөө харюу хүлээжэ ялаад, зориута Кяхтаһаа Улан-Улаа город ерэхэ баатай болон байна. Энэ бэшгэтэ үгы болоһондой гү, али улаарһанай ушар шалтагачыне элирүүлхэ хэмжээ абажа байха үедэ, январин 30-най үдэр домогто бэшгэтэ редакцида абытаба. Абтаһан бэшгэтэ конкерт дээрхи тамгаһаа мэдэхлэ, тэрэ бэшгэтэ Кяхтаһаа саашаа Кударын аймагай Ехэ-Кударын почтын таһагта эльгэглээд тэндэ хоёрдохи тамгатай болон байба. Эндэхи почтын таһаг тэрэниие Кударын аймагай почтодо эльгэһэн, тэрэн гурбадахи тамга сохижо Улаан-Удэ, манай редакцида эльгээгээ. Энэ бэшгэтэ 2 хоног соо ерэхэ байһан аад, хоёргоудай гэмээр 20 хоногто ингэжэ төөрнөжэ ябаа. Хэлхэ холбооной Министерствын Бурят-Монголдой Управлений хадаа ажалшадтай бэшгэтэ хоёргоор ханджа байһан зэмэтэ ноурнууды элирүүлэн, шанга хэмжээ абаха бээ гэжэ найдагдана.

Синьцзянска арадай провинци альяна правительствын түлөөлөгшнэ Москва ерэбэ

Синьцзянска арадай провинциальна правительствын түлөөлөгшэд тус правительствын түрүүлгшын орлогшо г. Сейфутдин Азизов түрүүтэйгээр, Хитадай Арадай республикн делегациин хүдэлмэридэ хабаадаһын тула январин 30-да Москва ерэбэ. (ТАСС).

Итальянска ард шэнэ правительствын составые буруушаана

РИМ, январин 29. (ТАСС). Моденэй хүдэлмэришэдтэ эсэргүү шуһата худалга хэлсэлэн хүнүүдэй хабаадалгатайгаар шэнэ правительство амхидхэгдэ гһэн мэдээсэлые Неаполиин заводууд ба фабрикануудта дуудлахатайны сасуу, олон тоото предпринимүүдэй хэдэн мянган ажалшад нэгэ дор ажаллаа зогсоожо, олонинтын буруушаалай митингдэ жагсаалаараа ошоһон байна. Городой зам харилсаан мүн лэ ажаллаа зогсоого гэжэ «Унита» газетэ мэдээсэна.

Неаполиин трамвайн хүдэлмэрилэгшэд буруушаалай хүдэлмөө үсхээ. Трамвайна ябалга нэгэ час соо зогсоогдон байха юм. «Унита» газетын мэдээсэлэнэй ёһоор, Модена городой олон предпринимүүдэй ажалшад шэнэ правительствын составые буруушаана мэдүүлжэ, 15 минутын турша соо бүхэ хүдэлмэришэд зогсоогоо. Шельба гэгшье дотоонин хэрэгүүдэй министр болгониние буруушаанан резолюцинууды митингүүд дээрэ абаһан байба. Шэнэ правительствын составые буруушаанан хүдэлмэришэдэй ба демократическа организацинуудай бэшгүүд ба телеграманууд республикн президентын, Бүхэ-итальянска ажалтай конфедерациин ба политическа партиин нэрэ дээрэ абажа байна.

Гонконгдохи хитдайд предпринимүүд ба эмхи зургаануудай коллективүүд гоминдантай харилсагаа талһанэ

ПЕКИН. (ТАСС). Синьхуа агентствын кантонско корреспондентын дамжууланай ёһоор, гоминдановска хархис бүлэгтэй харилсагаа талһанан Гонконгдохи 11 предпринимүүд ба эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд һаяхан арадай Центральна правительствын Гүрэнэй Захиргаанай Советдэ телеграмма эльгэбэ. Арадай засагтуудай тушаан абаха хүртээрнэ эд зөөри ба архивууды халагалан, өөһэлднөө тушаалнуудта үлэхэбди гэжэ тэрэ телеграмма соогоо найдуула. Эдэ предпринимүүд ба эмхи зургаануудай тооло. Хитадай банкн, Коммунистичнуудай банкн, Таяншадтай банкн, «Центральна трестын», Почтово-сберегательна банкн, Гуандунска банкн, Гуансийска банкн, Фуцзянска банкн таһагтууд, ургамалы тоһо буйлуулан гаргадаг завод, Хитадай суднаар ябалгын компани ба Гонконг-Коулунска ашаа тээлгын конторо оролоно.

ООН-тэй баталһан хэлсэлэнүүдэ США эбдэнэ

ПАРИЖ, Январин 28. (ТАСС). Профсоюзнуудай Бүхэдэлхэй федерациин (ВФП) гүйсэдхэхэ бюро ООН-эй Генеральна Секретарь Тригве Лидэ телсграмма эльгээсэ. Американска правительствын заабари бэлүүлэн, Парижтахи США-гэй посольство хадаа ООН-эй экономика ба социальна советэй сессидэ хабаадаһын тула США ошохо визнүүды профсоюзнуудай Бүхэдэлхэй федерациин делегалуудта үгэхэһөө арсана гэжэ мэдээсэна. «ООН-эй байдаг газарта ошохо делегалуудта визнүүды үгэхэ тухай ООН-тэй баталһан хэлсэлэнүүдэ бэлүүлхэнь американскэ правительствоһаа эрихэ» ВФП-гэй гүйсэдхэхэ бюро Тригве Лидэ гуйна. Профсоюзнуудай Бүхэдэлхэй федерациин Генеральна Секретарь Лун Сайян тус телеграммада гартабиба.

Чан Кай-шида США туһалжа үргэлжэлһөөр

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Юнайтед пресс агентствын вашигтонско корреспондентни мэдээсэлэнэй ёһоор, гададын хэрэгүүдые эрихлэхэ сенатска комиссин түрүүлэгшэ Коннэли корреспондентнүүдтэй хөөрөлдэхэ үедөө нигэжэ мэдүүлбэ: Чан Кай-шида туһалжа үзүүлжэ үргэлжэлхэ США-гэй правительствын зүбшөө. Һан тухайла Ачесон январин 24-тэ мэдүүлһэн байна.

СОВЕТСКО-ПОЛЬСКО ХУДАЛДАА НАЙМААНАЙ ХАРИЛСААНУУД ТУШАА

СССР-эй гададын худалдаа наймаанай Министерствын ба Польско худалдаа наймаанай Делегациин хоорондо хани барисанай, харилсан ойлголсолгын оршон байдалда хэгдэһэн хэлсэлэнүүдэй эсэстэ, 1950 он соо товарнууды харилсан абалсаха тухай Протокол энэ очой январин 25-да баталагдаа. 1950 ондо СССР-эй ба Польшын хоорондо абалсаха нинтэ товарай эрьсэнь (кредитнэ хэлсэлэнүүдэй ёһоор Советскэ Союзай үйлдбэрилжэ үгэһэн товарнууд ба тухээрлэгы оруулалсаад) 1949 онойхиноо 34 процентээр ехэ болохо байна. Энэ Протоколтой зохиладуулан, Советскэ Союз 1950 он дотор Польшодо хлопок, түмэрэй, марганцева ба хромово руданууд, автомашинууд, тракторнууд, хүчөө ажахын ба хэблэлэй машинууд, нефтепродуктнууд, химикадууд, эдөө хоолой ба бусад товарнууды үгэхэ байна. Польша хадаа 1950 он соо Советскэ Союзда нүүрһэ, түмэр замй состав, үнгэтэ ба хара металлнууд, буд, сахар ба бусад товарнууды үгэхэ болоно. Советскэ талаһаа — гададын худалдаа наймаанай Министр М. А. Моньшиков, польско талаһаа — гададын худалдаа наймаанай Министр Тадеуш Гедэ гэшэд Протоколдо гар табяа.

ПОЛЬШЫН 1949 ОНОЙ АРАДАЙ АЖАХЫН ТҮСЭБ ДҮҮРГЭГДЭЭ

ВАРШАВА, Польско Гүрэнэй экономическа түсбэлгын комисси 1949 ондо арадай ажыхын түсбэй дүүргэгдэн тухай мэдээсэл тушаала. Нүхэр И. В. Сталиной түрээр 70 наһа гүйсэлхэй хүндэллэд промышленна предпринимүүдэй коллективүүдэй ба хүдэлмэришэдэй тус тусгаа абаһан уялгануудаа амжалтатай бөлүүлһэнэ ба ажалай мурсыөө дэлгэрүүлһэнэй ашаар 1949 оной арадай ажыхын түсбэй үлүүлэн дүүргэгдэ гэжэ тус мэдээсэл доторнэ хэлэгдэнэ. Промышленна продукциин түсбэй (1937 оной сэнгээр) 113 процент дүүргэгдэ. Хүндэ ба дунда промышленностин продукциин дайнай урда тээхи хэмжээ 75 процентээр үлүүлэ. Промышленностин талаар гурбан жэлэй түсбэй 2 жэл 10 нарын турша соо гүйсэлхэгдэһэн байна. Шаниисэ, хара тарьян ба ячменн валова продукциин 9,3 миллион тонно гү, али 1948 онойхиноо 7 процентээр үлүү ехэ болоһон байна. 1949 ондохин тарилгын талмай, 1948 онойхитой сасуулал 3,8 процентээр үргэжэ, 14.884 мянган га болоо. Эбэртэ боо малай тоо толгой 11 процентээр ургаа. Мүнөө үедэ хүдөө ажыхы 15500 тракторнуудтай болонхой, тайбарилан хэлэхэдэ, 1948 онойхиноо 8 процентээр үлүүлэ. Хүдөө ажыхые исукуственна үтэгжүүлгээр хангаха түсбэй үлүүлэн дүүргэгдэ. 1949 ондо гэгээрэл ба культурын хэрэг саашадаа дэбжэжэ үргэлжэлэ. Һурагалдайны тоо, 1948 онойхитой сасуулха 55 процентээр, нэгэ ба хоёрдохи зэргын мэргэжлэй һургуулинуудай һурагалдай тоо 13 процентээр ургаа. Нийтын библиотекануудтай тоо 55 процентээр нэмбэ. Аргалалгын эмхи зургаанууд нилээд олоһороо.

ХҮЙТО ХИТАДТАХИ АГРАРНА РЕФОРМО

ПЕКИН. Хойто Хитадай Хэбэй, Шаньси, Чахар ба Цинюань гэжэ дүрбэн провинцинуудай шэнээр сүлөөлэгдэнэ районнуудта аграрна реформа бэлүүлхэ хүдэлмэри нообрин эсэстэ эхилээд үргэһөөр ябуулагдажа байна. Шаньси провинциин шэнээр сүлөөлэгдэнэ районнуудтахи 81 деревнид аграрна реформа гол түрлэб дүүрээд, байна. 400 гаран деревнидүдтэ помехиүүдэй газар ба эд зөөрине конфискацила, баяшуудай үлүү газар ба зөөри хүрэнгэ хуряан абалга хэгдэжэ байна. 10 миллион гаран хүн зонтой сүлөөлэгдэнэ районнуудта аграрна реформа хэжын урда тээ ехэ бэлдхэл ябуулагдаа. Үнгэрһэн жэлэй октябрьһаа эхилээд провинци бүхэндэ суглаанууд болоһон ба аграрна реформа хэхэ кадрнууды бэлдхэхэ курсанууд эмхидхэгдэнэ байгаа. Хэбэй провинциин оройдоол гурбан районнуудта газар ба эд зөөрине бэлдхэхэ зүблөнүүдтэ 13 мянган хүн хабадаа.

ВЕНГРИН ГАЗАРТАРЯЛАНГАЙ ҮЙЛДБЭРИН КООПЕРАТИВУУДАЙ АМЖАЛТАНУУД

БУДАПЕШТ, январин 25. (ТАСС). Газартарялангай үйлдбэрин кооперативуудай түлөөлөгшэдэй ба ороной машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн Будапештдэ нэгдэбэ. Зүблөө нэгшэн, Венгрийн газартарялангай министр Ф. Эрден хадаа жэл хахадай турша дотор газартарялангай үйлдбэрин кооперативуудтай туйлаһан амжалтанууд тухай хэлэбэ. Үнгэрһэн жэлдэ үйлдбэрин кооперативуудай тарилгын талмай ба гэгшүүдэй тоо 5 дахин ургаа. Кооперативууд хадаа 70 мянган ажалша тарьяшадые нэгдүүлнэ, 360 мянган хольд (1 хольд 0,57 га болоно) тарилгын талмайтай байна. Орон дотор газартарялангай үйлдбэрин 1520 кооперативууд гү, али 3-дахы тосхон бүхэндэ өөрын кооператив бии. Гүрэн хадаа газартарялангай кооперативуудта ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Үнгэрһэн жэлдэ энэ туһаламжанэ 94 миллион forint болоһон байна. Венгерскэ тарьяшадтай делегациин Советскэ Союзда ошоһон ябадал хадаа кооперативуудай хүгжэлтэда угаа ехэ удхашанартай байна гэжэ ялдхэлхэ хэлэба.

Континентальна Хитадтахи гоминдановска сэргүүдэй үлэгдэлнүүдые бута сохилго

ПЕКИН, январин 29. (ТАСС). Юньань провинциин урда зүгтэ дайладалан, Хитадай Арадай республикын Арадай-сүлөөлгын арминн частынууд континентальна Хитадта үлэгдэн гоминдановска һүүлшын хоёр арминие, нэрлэн хэлэбэл 8-дахы ба 26-дахы арминүүдые, январин 25-да бута сохөө гэжэ Синьхуа агентство мэдээсэна. Гоминдановска регулярна частынууд (зугадаһан үсөөхөн тоото гоминдановска солладуудһаа бэшгэнэйн) Баруун-урда Хитадта барандаа усдагдаа. Үнетнайн хилые дабажа зугадаар нэдэһэн гоминдановска сэргүүдые хүсэжэ. Арадай-сүлөөлгын арминн сэргүүд гоминдановска 8-дахы арминн штаб ба тэрэнэй 42-дохи дивизионе Куньминһаа баруун-урдуур 180 километрын хараанда байдаг Юаньцзянай оршондо январин 23-най үдэр хүрэлһэн байгаа. Хоёр үдэр дайладаланай һүүлээр, тэрэ хүрэлэгдэгшэ гоминдановска сэргүүд бүримүһэн бута сохилгодо. Гоминдановска 8-дахы арминн командалагша Цзао Тянь-го ба үшөө нэгэ дээдэ зэргын офицер плендэ абтаһан байна. Энэһэнэй дүрбэн хоног урид, январин 20 хүртээр, Арадай-сүлөөлгын арминн частынууд түмэр зам шадар байдаг Гэцжоу, Цзяньшуй ба Шинин (Юаньцзянаа зүүгээр) уезднэ центруудые эзэлэ. Энэ үе соо Арадай-сүлөөлгын арминн сэргүүд болбол гоминдановска 8-дахы ба 26-дахы арминүүдэй составһаа 12 мянган солладууд ба офицернууды, тэрэ тоодо гоминдановска дивизионудэй командирнуудай 4 орлошонор, дивизионудэй штабуудай хоёр начальныгэ плендэ абаа. Гоминдановска дивизион нэгэ командир алагдаһан байна. Гоминдановска 8-дахы арминн гурбадахы дивизион үлэгдэлнүүдтэ 3 мянган солладуудын Шинин гэжэ уезднэ центрууд баруун урдуур (Куньминһаа урдуур 150 километрын хараанда) зэбсэгэ тушаһан байна.

ЛЕНИНГРАД. Ухаалан зохиогч А. А. Иванов ба А. В. Римский-Корсов гэгшэд 70 ялын музыкальна инструментиүүдэй шэмээ гаргажа шадаха эмпритон гэжэ советскэ электромузыкальна инструменти бүүтээхэ талаар 1933 онһоо эхилжэ хүдэлмэрилэ. Тэвээр иимэ инструментиин зургаан мохельүүдые зохиогто. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. А. Иванов эмпритондой дэргэдэ. ТАСС-эй фотохропико.

Ажагта үдэр бүридэ — 2 кил.грамм тарья

Үнгэрһэн 1949 ондо Кяхтын аймагай Больше-Луговска сельсоветэй Сталиной нэрэмжэтэ колхоз ажыхынгаа бүхы халбаринууды мэлээдгүй хүгжөөһөн байна. Адуу, мал үсхэбэрилжэ гүрэнэй түсэбтэ, сүм дүүргэ. Мун малай ашаг шэмые дээшлүүлжэ, гүрэндэ 4 мянган литр нү түсбөөһөө гадуур тушаһан байна. Хабарай тарилгын үедэ агротехническэ заабаринууды нарин нигтаар сахинанай ашаар, тарья талха ехээр ургуулаад, түсбөөһөө гадуур гүрэндэ 450 центнер орооһоо гусаагаа. Трактораар элдүүлгэдэһэн поли дээрһэнэ, дунда зэргээр, га бүрийн 13 центнер, тинхэдэ үрһэнэй усагостай гектар бүридэ 16 центнер тарья хуряанан байха юм. Тэрэнэй ашаар колхознигуудай ажалта үдэр бүридэ хоёр килограмм тарьян, мун малажалай продуктууд элбэгээр хуобаагдажа байна. Түрүү малшад Д. Манидарова ажалта үдэртөө авансаар 120 пүүд тарья абаа. Мун колхозник Норбоева 75 пүүд тарья болон бусад продуктууды абаһан байна. Һаялаа тус колхозойнд тоосоо то-һунгуулин суглаа үнгэржэжэ, жэл соо юу хэһэнэ дүнлэхэ, саашанхи зорилгонуудаа хараалха юм. Ф. Сибианов.

Тобишо һонинууд

Уранһайханай самодетельностиин кружок. Хэлхэ холбооний аймагай конторын (Мухаршээр) комсомолууд уранһайханай самодетельностиин кружок эмхидхээд, Новий-Загач тосхон ошожо концерт харуулба. Тэрэшлэжэ, СССР-эй Верховно Советдэ һунгалтанууд тухай асуудалаар колхознигуудтай хөөрөлдөө үнгэрһэнэ байна.

Звеногойхидой уялга. Түхэнэй аймагай 17-дохи партсездын нэрэмжэтэ колхозой тарьян ажалдай 1-дэхэ звеногой гэгшүүд энэ жэлдэ 20 гектар талмай дээрһэнэ га бүрийн 29 центнер шинисэ абахабди гэһэн уялга абаад, үбэлэй, агротехническэ хэмжээ ябуулгаһууды эрихлэжэ байна. Мун Хобокско эхин хургуулин һурагшад тус звено шедфэтэ абаад, үнэһа башубунай аргал суглуулжа байха юм.

Малажалай хоротоние хоорооб. Хэжэнгойн аймагай «Манай ажал» колхозой гэгшүүн Гармаев малайһаа хотондо ойротомо ябаһан хоёр шоно алажа колхозойнгоо малые абарба.

Эрхимүүдэй жэшээ. Торнин аймагай Дээдэ-Бургалтайн сомоной Советэй финансво-бюджетна комиссин гэгшүүд Балланов, Байнов ба налоговой агент Цыденова гэгшэдэй эрхимээр хүдэлмэрилһэнэй ашаар тус сомоной Совет финансво түлбаршүүды дүүргэлгээр аймаг соогоо түрүү һуури эзэлбэ.

Түрүү контролер. Закаменай аймагай Санага тосхойн нөөслгын кассын контролер Л. Очирво 1949 оной IV кварталайһаа түсэбтэ 690 процент дүүргэлһэнэй түлөө түрүүшүүдэй доскала бэшгэдэба.

Хариусалгата редактор Д. Д. ЛУБСАНОВ.